

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti pošiljana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 15 K
1/2 10 „
1/4 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje zvezne priloge: 1. »Slovenec«, 2. »Kazipot po Goriskem in Gradiškem« in 3. »Vozni red železnice, parnikov in poštah zvez«.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v Gorici Tiskarni A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in posilniški se računajo po Političarjevih cenah: 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za daljko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nečelnih in praznikih od 9. do 12. popoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog upravnništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in tobakarnah: J. Afrič, Gladališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponta Nuovo 8; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Novaški, na Gorisčaku; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verli 11; Ana Pleško, Polopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sargagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu della Caserma.

Pogodba kranjske narodno-napredne stranke z Nemci.

Sobotni »Slovenec« je razočaral slovensko javnost na prvem mestu z »Groznim porazom Hribarjevima«. Kaj vendar se je zgodilo? To je povedano takoj za »porazom«, kajti zapisano stoji tam: »Liberalna stranka razkrinkana. Originalna pogodba med Nemci in slovenskimi liberalci s Hribarjevima in dr. Tavčarjevima podpisani v trgovski zbornici. Pričita laž«. Vse to je napis uvodnega članka. Ni vruga, da mora kaj takega poraziti se tako trdnega politika. Potem pa pripoveduje »Slovenec«, da je prinesel v sejo trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani v petek nemškiutar dr. Ambrositsch original pogodbe, ki je obstajala med narodno-napredno stranko in Nemci. Nato citira pogodbo.

Mislili smo, da bo kdo ve kaj novega in posebnega, pa so same znane stare reči.

Poglejmo si to pogodbo:

V uvodu pravi pogodba, da sta se narodna stranka in stranka ustavovernih veleposestnikov na Kranjskem, v želji, da v smislu programov svojih strank uveljavita na Kranjskem napredna in svobodomiselna načela, da na tem temelju izvedete duševni in gospodarski napredek ter pospešite sporazumljenje obeh narodnostij — zedinili v stremljenju: preprečiti, da bi klerikalna stranka, katere namene je označiti za kvarne uresničenju navedenih razorov, ne dobila ob volitvah v deželni zbor toliko mandatorov, da bi imela absolutno večino. Na to sledi določbe, kako imajo voliti slov. in nemški volilci kmečkih občin Kočevje-Ribnica ter gledé gojenjskih mest in trgov.

Stranki sta se zedinili, da pri sestavi dež. odbora združite ob volitvi dež. odbornika iz cele zbornice, oziroma njegovega namestnika svoje glasove na člana narodno-napredne stranke. V dež. šolski svet se izvoli iz dež. odbora en član na-

rodno-napredne stranke in nemški dež. odbornik. Istotako se pri odpošiljanju članov dež. odbora v druge korporacije primerno ozira na nemškega dež. odbornika.

Važna je postavka o dež. gledališču. Ostane v veljavi dogovor, da bo dež. odbor podpiral obe gledališki podjetji, slovensko in nemško, enakomerno. Če bi pa klerikalna stranka predlagala neenako postopanje nasproti obeh podjetjima, se mora tak predlog odkazati finančnemu odseku ter se stranki dogovorita, v koliko bi se smela napredna stranka polegredne podpore, ki ostane za obe podjetji enaka, zavzeti še za izredno podporo slov. podjetju.

Narodno-napredna stranka priznava Nemcem pravico v Ljubljani do primerne zastopstva v občinskem odboru in v kranjski trgovski in obrtni zbornici ter je, v kolikor bodo razmere dovoljevale, pripravljena se za to zavzeti, dočim stranka ustavovernih veleposestev priznava, da za sedaj in zlasti pri prihodnjih volitvah v imenovani korporaciji dejanska dovolitev takega zastopstva še ni izvršljiva.

Napredna stranka priznava ustavovernemu veleposestvu pravico do zastopstva v kranjski kmetijski družbi in v event. deželnem kulturnem svetu.

Stranka veleposestnikov bo upoštevala željo napredne stranke, da se ustanovi meščanska šola v Postojni.

To je glavno iz pogodbe, podpisane 17. julija 1901.

Najprvo moramo pibiti, sicer že zdavnaj znano dejstvo, da so se kranjski klerikalci trudili, da bi se bili zvezali z nemškimi veleposestniki proti narodno-napredni stranki. Ali Nemci so takrat jasno uvidevali pogubne nakane klerikalizma, zato se niso hoteli družiti z ultramontanci, marveč z napredno slovensko stranko. Nemci so bili pač v kranjski zbornici poslanski jeziček na tehnični in bre njih se ni opraviilo nič. Da bi bil sploh mogoč kak sporazum med napredno in klerikalno

stranko, o tem ni govora, ker klerikalci so bili vedno intransigentni ter niso hoteli stika z naprednjaki. Tako so vzdihovali klerikalci nemško moč v kranjski deželni zbornici in tako je njihova zasluga, da se je morala ta moč vedno vpoštevati in kamor se je nagnila, tam je bila odločujoča večina.

Klerikalci so se strašno zgražali nad zvezo napredne stranke z Nemci v deželnem zboru in »Slovenec« je iskal dan na dan, kje bi našel kaj takega, kar bi bilo protinarodno, kar bi bilo izdajalsko, izvršeno pa v smislu pogodbe med naprednjaki in Nemci. Pa ni našel nič. Sedaj je v deželnem zboru kranjskem vse drugačna konstelacija, sedaj ko se bratijo tam slov. klerikalci in nemški poslanci, sedaj šele je prišel na dan s pisano pogodbo med napredno stranko in veleposestvom, ko je že zdavnaj konec te pogodbe.

Pogodbi se pozna, da je bila sestavljena jako previdno. Kaj pa je bilo pravzaprav? Dve napredni stranki sta se združili proti klerikalni, ali le do gotove meje, kajti vidi se iz pogodbe, kako je imela napredna stranka pred očmi blagor slovenskega ljudstva in kako se je skrbno ogibala vsakega koraka, s katerim bi bila stopila predaleč.

Pred očmi ostaja iz pogodbe postavka o dež. gledališču in pa ona o primernem zastopstvu v ljubljanskem občinskem svetu. Obe gledališki podjetji, slovensko in nemško, se je podpiralo jednako. Znano je, kakšnega vruga so počenjali klerikalci v tistih časih z gledališčem. Dr. Šusteršič je hodil po kranjski deželi pa zabavljal in razlagal kmetom, koliko morajo žrtvovati svojih žuljev, da se liberalna brezverska gospoda veseli v »teatru«. Klerikalci so hoteli uničiti slov. gledališče. Zato je bila dolžnost naprednjakov, braniti gledališče ter mu preskrbeti redno letno podporo. To se je godilo po pogodbi z Nemci proti veliki nevolji klerikalcev, ki so znova in znova šuntali kmete po deželi, da so dvigali pesti proti »teatru« v Ljubljani ter bili pripravljeni iti ga podret. — Ker je napredna stranka videla, da je

pravilneje, ako bi se dajala večja podpora slov. gledališkemu podjetju, si je rezervirala pot za slučaj, da bi se zavzela za izredno podporo slov. gledališču. Tako previdno je ravnala narodno-napredna stranka.

Gledé primerne zastopstva v ljubljanskem občinskem svetu je odgovoril takoj v seji trgovske-obrtne zbornice poslanec Hribar, na besede klerikalca nekega Kregarja, da ta Kregar misli, da je narodno napredna stranka po tej pogodbi priznala Nemcem pravico do zastopstva v mestnem občinskem svetu, ali Nemcem se ni priznala ta pravica po tej pogodbi, marveč po prvi, ko je šlo za to, da se vsvari modus vivendi v deželnem zboru. Hribar je pozneje izjavil, da takoj odloži župansko čast, ako bi se zgodilo, da bi prišli Nemci s pomočjo narodno-napredne stranke v občinski svet. Nemška prvaka dr. Schaffer in Schwegel sta sama spoznala nezmožnost nemške zahteve ter tega nista zahtevala. To je ostalo torej vse le na papirju in od nemške strani n. bilo nikdar nobenega resnega pritiska na izpolnitev omenjene postavke.

Tako padajo vsa »razkritja« v nič, kažejo pa novo gonjo klerikalne stranke proti poslancu Hribarju, da bi ga trgovska in obrtna zbornica ne bila izvolila v železniški svet. Hribar je povedal na govor dr. Ambrositscha, ki se je spodikal nad njim, češ, da je Hribar priponil k zapisniku zadnje seje, da ni njegovega podpisa na svoječasnih pogodbah med narodno-napredno stranko in veleposestniki, ali da je vendarle, kakor kaže original, — da podpisa ni na pogodbi, ki je v rokah dr. Tavčarja.

Vsa ta reč je bila pogreta v trgovsko-obrtni zbornici s hudobnim namenom. Slovenski klerikalci in Nemci so si dobri prijatelji ter so zvezani med seboj v kranjskem deželnem zboru in izven njega; zato pa nastopajo skupno proti Hribarju in narodno-napredni stranki. Slovenskih klerikalcev čisto nič ne moti 20. september lanskega leta, da bi ne bili podali roke Nemcem v nečeden boj proti naprednjakom. (Konec pride.)

Blagor na vrtu cvetočih breskev

Čudna povest.

Češki napisal Julius Zeyer.

Umbriani je bil eden najzanimivejših in najzabavnejših ljudi, kar sem jih sploh poznal. Takoj na prvi pogled je vzbujal pozornost in oslepljal s svojo konverzacio, iskreno se kakor rubin in ljubko kakor godba. Baj je bil potomec stare rimske rodbine in se je skrival samo iz izvestnih, nepoznatih vzrokov pod psevdonomim. Njegovi neprijatelji so trdili, da je vse to samo izmišljotina, da sploh ni Italijan. Ne vem, kaj je bilo res. Nočem reči, da bi pritrdil, da je Umbriani morda lagal. Bil je le eden onih, ki vse, kar govorijo, vedno verujejo odkritosrčno. Vsaj po tipu svoje krasne glave je bil Umbri-

Julij Zeyer, znamenit češki pesnik, je umrl 1. januarja l. 1901. v Pragi v 60. letu svoje starosti. Zeyer je bil jako plodovit pesnik in je napisal celo vrsto episkih poezij. Bil je skozinskoz romanik, čim svojimi opisi je zajemal najrajši iz češke zgodovine. Tako je spisal ciklus »Výhledy«, potem »Časohledy«, »Čechy v příchodu«, »Kronika o sv. Branku« ter »Karolínsko epopejo«. Zeyer je pisal tudi drame in novele in je imelo njegovo pesništvo posebno na 1. in 2. polju veliko uspeha. Za češko književnost ima Zeyer velik zaslug. V mladih letih je Zeyer večkrat potoval in si pridobil svojo duševno obzornost; zato so njegovi spisi zanimivi in osnovani na globokomni blaznosti češki narod je izgubil z Zeyerjem enega svojih najboljših pisateljev in enega svojih najlepših pesnikov.

ani brezdomno. Italijan in poleg tega je govoril z onim sonornim, čistim rimskim naglasom, ki se povznaša ponosno celo nad toskanščino. Seveda so trdili tudi Atenci, katere sem poznal v Odesi, da Umbriani govori, kakor da je njihov rojak, in ubogi ribiči v majhni vasi na krmski obali, v katerih sredo naju je zagnal nekoč z Umbrianijem veter, so ga pozdravili tudi kot rojaka; tako izborna se je pogovarjal z njimi v njihovem čudnem narečju, katero so oni sami smatrali za edino možno grščino. Sicer so ga pa reklamirali za člana svojega naroda še Tatarji in Turki v bazarjih v Feodoziji in Bahčisaraju, sodé po znanju jezikov.

Končno mi je bilo malo na tem, kakšnega rodu je; bil sem vesel, da sem ga sploh spoznal. Takoj sva se navezala drug na drugega; pravzaprav to, kar naju je vezalo, ni bilo nikako prijateljstvo; prej je bilo to neke vrste zveza, katero sva sklenila proti družbi, ki naju je obdajala. Čutila sva, da sva si sorodna vsaj v enem oziru, namreč v strastni ljubezni do vagabundstva. Obema nama je bilo tesno sredi teh stalno naseljenih, bolj ali manj krepstnih in treznih ljudi, ki so imeli vsi dolžnosti, poklic in cilje življenja. Nama je nedostajalo obema smisla za te krasne in resne reči; bila sva tako topa, da nisva

razumela vzvišenosti teh migljajev v igralskih ulogah onih dobro občansko mislečih meščanov. Povračali so nama to z zaničevanjem. Toda kaj to! Pravili so tudi, da jim zavidava njihova realna tla pod nogami, in imeli so mogoče bolj prav nego so slutili. Kako bogato nadomestilo za vse te nedostatke mi je bila Umbrianijeva družba! Takih dogodkov kakor on ni doživljal še nihče na svetu, in nihče ni znal pripovedovati o njih tako vabljivo in neodoljivo kakor on. Ceo eden njegovih nasprotnikov je trdil nekda, da on, ko je slišal Umbrianija popisovati potapljanje ladije na sicilskem obrežju, kjer je skoro utonil, — da on, ta nasprotnik, ni bil samo tako ginjen, da mu je zastajala sapa, ampak je tako živo čutil vonj morske vode, da se mu je zdelo, da se mu je izpremenila hrushka ki jo je baš jedel k desertu, v ustih v ostrigo. In potem naj kdo trdi, da filister nima fantazije! — Kako je znal očarati, če je zapel arijo iz »Aide«, iz opere, v kateri je pozneje debutoval v odeškem gledališču kot tenor; in kako sem mnogokrat bledele zavisti, če je sanjal o slasteh, prežitih pri nogah vsakovrstnih eksotičnih princezin z očmi, v katerih je bilo »belo« baje kakor iz safira in sredina kakor iz črnih plamenov, — če se je spominjal sirskih plesalk, ki so ga ljubile in ga baje

vezale, kadar so zaspale, k sebi s svojimi dolgi, modrikastimi lasmi koprneče kakor golobica in sanjavo kakor Sulamit, da bi jim ne ubežal.

Kaj vse je poznal ta Umbriani! Kje povsodi se je potikal! Ob Nilu je bil, ob Dunavu, ob Jankcekiangu, ob Volgi, in kaj vem, kje še! Umbriani je bil vse in nič. V Simferopolju, kjer sem ga spoznal, je prodajal jutraj mleko, potem je poučeval na gimnaziji telovadbo, nato je pel v ruski katedrali pri maši, nato je bil vrtnar, nato je pel večernice v armenski cerkvi in zvečer je dajal plesne ure. Razum tega je gradil čolne in velopede ter slikal podobice. Shajala sva se običajno pri meni, toda nekoč sem ga obiskal v njegovi mali hišici v tatarski četrti. Njegovo stanovanje je bilo sicer priprosto, a se mi je zdelo vendar krasno. Nahajalo se je nasproti stari, polrazpali mošaji, zarastli do samih oken z ogromnim osatom. Na njegovem divanu sva slišala lahko, kako kliče z minareta mullah vernike k molitvi. Soba je bila ozka in hladna in čisto prazna, izvzemši oni mali divan, na katerem sva sedela, in star klavir, ki je »ablodil« na Krim po bogve kakšnem naključju ter ga je kupil Umbriani za nekaj rubljev. Takrat Umbriani ni bil sam, imel je obisk; neki plesalec na vrvi, ki je baš potoval

"Veleizdajniška" razprava

v Zagrebu.

(Dalje.)

Nekaj časa nismo poročali podrobnosti o teku razprave, ker so se vršila zasliševanja prič, ki po večini niso izpovedale nič kaj tako posebnega; če pa je bilo kaj, smo na kratko beležili.

Kaj se zopet godi v Zagrebu, siedi iz tega poročila:

Pozvan je bil Simo Turajlić, obtoževalna priča:

Branitelj dr. Lukinić se je protivil zapriseženju te priče, ker je le-ta v velikem sovraštvu s toženci. Branitelj je predložil veliko število tožeb, ki se vrše med pričo in toženci, ter da je priča ponudil Stoji Kovačević 200 K, da bi izpovedala, da so toženci govorili o kralju Petru in Veliki Srbiji. Stoja Kovačević se nahaja v dvorani in zasliši naj se jo kakor pričo.

Državni pravdnik Accurti se je protivil temu predlogu. Priča se zapriseže. Priča je pripovedoval, da so toženci širili »Srbstvo«.

Branitelj dr. Lukinić je konstatiral nekatera večja protislovja v izpovedbah priče, kar je bilo votantu dru. Meixnerju v povod, da je rekel: »To so vaši zaključki, gospod branitelj!« Branitelj dr. Lukinić: »O tem bom še govoril z vami!« Votant Meixner: »Ne bodite nesramni, g. branitelj!« (Velik hrup). Predsednik: »Radi vedenja branitelja dra. Lukinića bom zahteval sklep senata.« (Ponoven hrup). Branitelj dr. Lukinić: »Jaz pa bom izvajal konsekvence proti osebi gospoda votanta« (Hrup). Branitelj dr. Lukinić je rekel priči, kako je (priča) na kolodvoru v Sunji govoril z dvema ženskama in jima rekel: »Meni je velel preiskovalni sodnik, naj te ljudi (tožence) provociram«. Priča: »Prav tako nisem rekel!« Na to je pokazal branitelj dr. Lukinić neki preiskovalni zapisnik podpisan od preiskovalnega sodnika Košutića, o zaslišanju priče, v katerem je izpoved ravno kar zaslišane priče povsem drugačna, nego današnja in ona, ki se je danes čitala iz protokola. Iz tega je marsikaj izpuščenega. (Senzacija in veliko gibanje.) Branitelj dr. Lukinić: »A v aktih ne stoji nikjer, da je dotični protokol obstajal ali da bi se bil izgubil. Predsednik: »Stvar bom preiskoval«. Branitelj dr. Lukinić: »Zaslišite o tem vendar Kosutića! Na galeriji je!« (Gibanje). Toženec Oblaković je repliciral na izpovedbe priče in je konstatiral, da je priča rekel, da se je skril v turščici na polju in da je tam prisluškoval, kaj toženci govorijo med seboj. To je bilo v novembru, turščica se pa pobira v septembru. Torej ni mogel poslušati v turščici (Veliko gibanje.) Tožencu Oblakoviću je predsednik odtegnil besedo, ko je hotel toženec reflektirati na neke izpovedbe priče. Prijavil je pritožbo ničnosti. Tudi toženec Čorić je označil izpovedbe priče kakor neresnične in je rekel: »Državnega prav-

skozi mesto, Italijan kakor Umbriani, je prišel k njemu, rojaku, da bi si izposodil denarja. Umbriani je dal, kar je imel; ni bilo baš mnogo. Potem nama je postregel obema s kavo, pripravljeno na turški način. Prinesla jo je majhna, tolsta, nelepa ženska, po kroju seljakinja iz kurske gubernije.

»Moja žena«, nama jo je predstavil Umbriani.

Bil sem tako presenečen, da sem škodelico, ki sem jo držal v roki, skoro spustil na tla. Trenotek sem se bal, da bode Umbrianijeva žena vsled tega presenečenja razžaljena, kajti bilo je za njo malo laskavo, toda takoj sem videl, da je topa in glupa ter ni ničesar opazila.

Umbriani nama je pripovedoval tekom pogovora, da njegova žena ne zna niti čitati, niti pisati. Na tem je bilo seveda malo ležerice, toda v njej ni bilo niti iskre duha, na njej niti sledu lepote. Kaj za je moglo vezati na njo? Njega, krasnega, duhovitega, njega, ki Danteja in Plantona ni samo znal na izust, ampak je bil z njima prepleten in presenjal vse, kar sta vklesala z zlatim diletom v neginečo kovino svoje večne slave! In isti Umbriani, ki je ljubil

dnika namestnik Stožir sam mi je rekel, da nisem kriv in da sedim tukaj le zato, ker nisem hotel pričati proti drugim tožencem.«

Rogaški „Styria vrelec“

zdravilna voda proti

želodnim oteklinam in krču, Zdravsko!
Brigt-ovem vnetju obisti, pr poročano z
katarju v grlu in vratu;
proti želodčnemu in črevesnemu katarju,
izvrstni boleznim v mehuru zapečenosti,
uspehi! boleznim na jetrih.

Zaloga pri Ant. Jeretiču in A. Seppenhoferju v Gorici.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Kmečka posojilnica in hranilnica v Šempasu, reg. zadr. z neom. zavezo, vabi na redni občni zbor kateri bode v nedeljo dne 30. maja 1909. ob 9. uri predpoludne v zadržnem prostoru. Dnevni red po združnih pravilih. Načelstvo.

Domače vesti.

K uvodnemu članku. — Ker bodo klerikalci sedaj strašno lagali radi pogodbe kranjske narodno-napredne stranke z Nemci, se bavimo na uvodnem mestu s to pogodbo ter hočemo prihodnjič še marsikaj povedati. Danes došli »Slovenec« pozivlje liberalno časopisje, naj priobči pogodbo. Brez njegovega poziva priobčujemo vse glavno iz te pogodbe ter rečemo, da je le prav, da je prišla na dan ta pogodba. Se vsaj vidi, kako so vsa namigavanja in natolcevanja klerikalcev neopravičena, kako so lagali iz izmišljavali reči, o katerih ni ne duha in sluha v pogodb.

Predno pa se »Slovenec« postavlja na visoki stol ter sodi, naj prerešeta korenito prej zvezo goriških klerikalcev s Pajerjem, tisto sramotno zvezo, po kateri so prepustili laškimi liberalcem prosto roko v vsem, da so ti počeli kar so hoteli toliko v dež. zboru kolikor v odboru ter tam še vedno delajo, kar hočejo po zvezi v neizmerno škodo goriških Slovencev.

»Slovenec« naj objavi besedilo te pogodbe ter naj dene na kritično rešeto vse znane reči iz zadnje deželnozbornske dobe na Goriškem. Tu bo imel kaj obsojati! Dokler tega ne stori, mu odrekamo pravico, izrekati visoke obsodbe nad svojimi naprotniki! Najprvo pred svojim pragom! — Sicer se pa še pomenimo o tem!

5500 K v svrhu pokončevanja kobilic in 4100 K za nabavo bran. — Poljedelski minister Braj je naznanil z dopisom 21. t. m. našemu držav. poslancu Al. Streklju, da je gledé na njegovo ulogo z dne 6. t. m., c. kr. namestništvu v Trstu že tekom leta dovoljeno državno podpora v svrhu pokončevanja kobilic po Krasu (za olajšanje pri nakupu puranov) zvišal na skupno svoto K 5500.

Skupno s tem se je dalo namestništvu na razpolago kredita 4100 K za nabavo

Aspazijo in oboževal Beatriko, je mogel živeti s to žensko, isti Umbriani, ki se je napil iz čarobnega vira ljubezni pod palmami in granati! Umbriani, ki je odpeljal špansko markizo, katera je šla v samostan, ko jo je zapustil! Umbriani, ki ga je oboževala angleška pesnjica, katera je napisala nanj najprej svoje ditirambe in pozneje iz osvete sramotilno knjigo! Ne, to ni bilo mogoče! Podobne misli so me tako raztresle, da sem raje odšel domov.

Drugi dan sem se izprehajal za mestom v družbi nekega starega profesorja, Švicarja, ki je tudi poznal Umbrianija, ali ga ni prišteval svojim prijateljem. Šla sva k starim, s travo preraščenim nasipom, ki so baje nekaj branili tabor Mitridatov. Nekaj časa sva govorila seveda o nesrečnem kralju, toda kmalu sem obrnil pogovor na Umbrianija, ki me je zanimal končno bolj. Vprašal sem Švicarja, če pozna njegovo ženo.

»Ženo!« vsklikne. »Prepričan sem, da to ni njegova žena. Ta zakon je laž kakor vse, kar pripoveduje ta italijanski komedijant.«

»In jaz mu verujem vse«, odgovorim. »Čudim se samo, kako je mogel vzeti to topo žensko za svojo ženo.«

bran. — Namestništvu je dan nalog poskrbeti, da se nakupi in razdeli purane pravočasno.

Hvala g. poslancu, ki se vedno trudi, kako bi najuspešnejše pomagal svojim rojakom.

Deželni zbor. — Vesti, ki so došle v javnost o sklicanju d. zbora sredi junija, so bile le prazne časnikarske čenče. Vlada se je osmešila že zadnjič dovolj, da tega ne poskusi v drugo. Vlada bi sklicala zbor le tedaj, ako jej stranke naznanijo, da so se sperazumele med seboj. Kolikor je nam znano, se to ni niti poskušalo doseči. — Vso odgovornost za neznosni položaj v deželi nosita dr. Gregorčič in dr. Pajer. Gerje, ko napoči ura obračuna!

V pokoj je stopil g. A. Gregorčič, c. kr. poštni nadkontrolor v Gorici.

Smrtna kosa. — Na Jesenicah na Gorenjskem je umrl kapelnik tamkajšnje godbe g. Volarič, doma iz Kobarida. Pokojnik, brat znanega skladatelja Volariča, je bil glasbeno jako nadarjen. Sam se je pričel učiti, ko je absolviral ljudsko šolo, klavir ter razne instrumente, izborno je igral na harmoniko, ter se je počasi povzpел do kapelnika znane jeseniške godbe. Še mlad je legel v grob. Gospej vdovi naše sožalje!

Velikansko vasolje pelje po klerikalnih listih, ker so tako »sijajno« zmagali klerikalci pri volitvah v štajerski deželni zbor. Po farovski listih je zmagal »zaveden krščanski kmet«, v resnici pa je zmagal farovski gospod s skrajnim terorizmom ter zlorabo vere in cerkve v politične namene. Klerikalci so napeli skrajne sile ter zmagali — toda te zmage jih je najbrže strah, ker vedo, da če bo narodna stranka na Štajerskem delovala še intenzivneje, bo zmaga drugič nekoliko drugačna!

Po tej zmagi gledajo okoli po domovini pa pravijo: Samo Goriška je še preveč liberalna. Pa tudi na Goriškem zmaga »krščanska misel«. Nò, na Goriškem je kmet precej spoznal to »krščansko misel« ter lani pokazal, da predstavitev take »misli« prav nič več ne mara, ker ni nič krščanskega na njej. Pri predzadnjih volitvah pa so bili pri nas klerikalci po zmagi tako ošabni, kakor so sedaj na Štajerskem. Kdo ve, če jih ne zadene čez 6 let jednaka usoda kot naše lansko leto?

Napoved, da se vržejo klerikalci z vso silo na Goriško, da bi tudi tu zagospodovali tako, kakor drugodi, jemljemo na znanje ter povemo, da že skrbimo za to, da klerikalna drevesa na Goriškem ne zrastejo do neba.

Banca popolare ima danes viharen, ali odločen dan. Ob 9. jutraj je bil al l'angelo d'oro shod delničarjev, ki zahtevajo polno izplačilo delnic. Ob 11. uri je pa pričel izredni občni zbor, ki še traja ob zaključku lista. — Dognano je, da so izgube veliko večje, a kritje do večerj še ni bilo. Nekateri člani načelstva so uničeni in govori se o katastrofah prve vrste. Natančneje sporočimo v četrtek.

Ženska podružnica družbe sv. C. in M. v Gorici slavi letos 20 letnico svojega obstanka in delovanja. V proslavo 20 letnice namerava odbor ženske podružnice skupno z moško podružnico prirediti veliko ljudsko veselico na predvečer godu blagovestnikov Cirila in Metoda dné 4.

»Prvič to, kakor vam pravim, ni njegova žena«, reče Švicar; »drugič dela Umbriani kakor nekaj veliki Molieri: Il prend son bien ou il le trouve; in tretjič bi bila to reč, ki se čisto strinja z njegovim značajem. Zakaj? Nu, zato, ker bi bil to čin blaznosti. In vaš občudovani Umbriani ni samo to, kar običanjo imenujemo pol blaznega človeka, ampak je bil baje pred nekaj leti resnično blazen tudi v patologičnem pomenu besede. Trpel je na fiksni ideji najbolj čudne vrste in morda trpi na njej še vedno.«

Komaj je dogovoril Švicar, — je nenkrat stal pred nama Umbriani. Stopil je iz ene onih jam, ki so nastale okoli nasipa vsled čestega izkopavanja in iskanja starin. Tam je moral slišati vsako najino besedo, a ni se mi zdel čisto nič razžaljen; vendar se mi je zdelo, da se nekoliko tresel. Sedel je na mojo stran v bujno travo.

V zadregi smo molčali vsi trije. Veter je zapiskal mimo nas, letel doli med stara drevesa, rastoča na bregu Salgira, jih močno pretresel, in voda se je zalesketala z dvojnimi žarom, odbijaje od sebe solčne žarke, ki so se vsipali na njo skozi razmršene krone belih topolov in oljk.

Švicar je vstal čez nekaj časa in se

julija t. l. Čujemo, da se je izbral že poseben veselčni odsek, ki bo skušal na prostornem in senčnatem vrtu na Goriščku preskrbeti kar najboljšo zabavo. Opozarjamo že danes na to lepo in potrebno veselico ter prosimo slavna društva, da se blagovole pri svojih prireditvah ozirati na ta dan.

Deželna norišnica je povsem pripravljena, ali otvoriti — se je ne upajo. Strah imajo pred velikanskimi stroški, tako da ima dežela še dobiček, ako te norišnice sploh — ne otvorijo. Gorjé naši ubogi deželi, ki ima v deželi hiši take gospodarje, kakor sta Pajer in Gregorčič!

Iz Ozeljana se poroča, da je bilo vze-tih včeraj od 23 nabornikov v vojaké 13.

Slovensko veleposestvo prodano »re- gnicolu«. — K vesti pod tem naslovom smo dobili nastopno pojasnilo: G. Kocjančič na Gradišču nad Ločnikom je prodal svoje obsežno posestvo inženirju Maks pl. Orgnani iz Vidma pod pogojem, da se sedanj lastnik odkupi ter ostane v svojem bivališču, in pod pogojem, da se odkupijo lahko tudi koloni. G. Kocjančič je iskal kupca ter našel primerne, da se ni bati, da bi prišli tam okoli sami Lahi ter izpodrinili Slovence.

Vlada je obljubila, da bo pomagala kolonom, kadarkoli se nudi prilika za odkup. Evo: sedaj je tu priložnost, da se to zgodi. Koloni naj se hitro zglasijo in vlada naj jim pomaga!

Postojna je postala mesto. — Njega Veličanstvo je premilostno podelil trgu Postojna, ki je po svojih čudežnih podzemeljskih jamah svetovno znan, značaj mesta. Podzemeljski čari, ki so edini na svetu in katere občuduje vsako leto ogromna množica potujočih, so pripomogli do tega, da je vojvodina Kranjska za eno mesto bogatejša.

Radi tega se bode praznovala letošnja slavnost v postojnski jami na binkoštni pondeljek posebno slovesno. Več godb, med drugimi tudi mornarska godba iz Pulja, bode razveseljevalo mnogobrojne obiskovalce v obsežnih, bogato s kapniki okrašenih in čarobno električno razsvetljenih prostorih. Tudi za druge raznovrstne zabave ljudstva je obilo preskrbljeno.

Posebni vlaki z znižanimi cenami bodo vozili ta dan iz Ljubljane, Trsta, Reke in Pulja. Jamska veselica se vrši pri vsakem vremenu, obisk jame je vsled suhlit, breztežavnih promenadnih potov tudi ob ali po najhujših nalivih omogočen.

Slovenska terminologija za železniško službo. — V »Časopisu češkeho uredništva železničarstva« je določen prostorček tudi društvu jugoslov. železniških uradnikov. V zadnji številki je napisal nekdo članek »Jezikovna reforma in — mi«, v kateri autor povdarja, da bo treba ustvariti kot predpogoj slov. uradovanja pri železnicah slov. terminologijo za železniško službo. Češki uradniki so v svojem društvu leta in leta delali, da so ustvarili češke izraze za železniško službo; sedaj so delo že malodane končali. Prevajajo sedaj v češčino tudi instrukcije, da bodo v slučaju ureditve jezikovnega

poslovil od naju. Ko je odšel, sem se obrnil k Umbrianiju, toda nisem prav vedel, kako naj pričnem kak pogovor. Umbriani je dvignil roko in rekel: »Glejte, kaj sem našel!« Bila je to majhna, steklena vaza, ena izmed onih, ki se v muzejih navadno imenujejo »steklenica za solze«. Bila je nenavadno krasna. Vzel sem je v roko in jo dvignil proti solncu. Zaplamenela je kakor najkrasnejši opal, kakor najredkejši biser.

»O vi srečni človek!« sem zaklical z ognjem, ki bi bil v čast vsakemu arheologu. »Kdo ve, če ni imel Mitridat v tej steklenici spravljenega onega slavnega strupa, s katerim se je oprostil skrbi tega življenja! Gotovo vas je v zibelki blagodarno poljubila na čelo sojenica. Jaz bi prevračal lahko več let cel Mitridatov tabor in bi ne našel ničesar. Vi nekoliko pokopljete po glini in že imate bogato žetev. Če bi začeli iskati, bi kakor Schliemann lahko našli vse.«

»Da«, je odvrnil trpko, »vse, kar le hočem, bi lahko našel, samo nje ne, nje nje....«

»Nje? Kakšne nje?«

»Mingeje.«

(Dalje prihodnjč.)

vprašanja popolnoma pripravljeni. Mi smo v tem oziru seveda na slabem. Autor članka pravi popolnoma upravičeno: ako bi bila upeljana jutri slovenščina kot uradni jezik, bi ne mogel opravljati noben slovenski železnični uradnik svoje službe v slovenskem službenem jeziku. Zato se bode ustanovil v društvu jugosl. železn. uradnikov poseben odsek, ki ustvari slov. terminologijo za železniško službo.

Izginil je brez sledu krepak in močan 14 letni deček Anton Skrl svojemu gospodarju Francetu Požarju iz Dolenjevsi-pri Senožčah. Spozna se lahko po veliki spodnji ustnici. Doma je iz Škofljeva bli- zu Divače. Kdor bi ga zasledil, izvoli naj to naznaniti bližnjemu županstvu ali orož- niški postaji. Ovaditelj dobi nekaj na- grade.

Oni Nanut iz Št. Andreža, ki je 28. febr. letos vstrelil svojo ljubico ter potem streljal nasé, je kakor znano v bolnišnici ozdravel. Potem so ga privedli v zapore. Pri zasliševanju je vedno trdil, da ne ve ničesar. Sedaj so ga poslali nazaj v bolni- šnico v opazovalnico za umobolne.

Izpred sodnije. — 31 letni Josip Kav- čič iz Ljubina je bil obtožen težke telesne poškodbe, storjene 2. febr. t. l. nekemu Mihi Dobravcu. Dobil je za to 2 meseca ječe s postom in trdim ležiščem vsak me- sec.

V tukajšnji bolnišnici se je prišel zdraviti 54 letni Ivan Seljak z Bukovega, ki je padel pod mostiček, ko je šel domov, ter se pri padcu precej poškodoval.

56 letni Milha Belingar iz Kromberga je bil šel na božjo pot. Stopil je na neki kamen ob poti, ki se mu je zrušil pod no- gami ter potegnil za seboj Belingarja. Be- lingar se je pri padcu precej poškodoval po glavi in obrazu; zato se zdravi v go- riški bolnišnici.

Javni ples prirede fantje iz Fojane na Binkoštni pondeljek. Čisti dobiček gre v prid slov. šole v Krmini. Pri plesu svira sokolska godba iz Prvačine.

Privoščite si večkrat na teden izborne testenine „Pekate“!

Sokolski vestnik.

Sokolska slavnost v Črnicah dne 31. t. m. — Sodeč po predpripravi veselič- nega odseka »Sokola« in po zanimanju in navduševanju občinstva v Črnicah in okolici, obeta biti 31. t. m. v Črnicah pravi sokolski praznik, kakoršnega nismo vi- deli v našem kraju.

Posetijo nas ta dan v Črnicah sledeča bratska sokolska društva: »Tržaški So- kol«, »Mirenski Sokol«, »Štandreški So- kol«, »Goriški Sokol«, »Solkanski Sokol«, »Prvaški Sokol« in »Ajdovski Sokol«. Zraven tega nam je javilo svojo udeležbo še veliko cenj. kolesarskih in bralnih ter pevskih društev.

Sodelovala bodo pri telovadbi slede- ča sokolska društva: »Tržaški Sokol«, »Goriški, Solkanski in Ajdovski Sokol« ter ena vrsta telovadcev Črniškega So- kola. Telovadilo se bode na različnem te- lovadnem orodju, in proizvajalo razne va- je v večjem obsegu.

Po telovadbi se vrši ples na dveh ve- likih brjarjih, pri katerem svira polnošte- vilna bratska godba iz Prvačine.

Kar se tiče cenj. gostov tujcev, bode vse najbolje preskrbljeno. Za gosp. kole- sarje smo dobili poseben lokal, kjer se bo- do shranjevala kolesa pod nadzorstvom. Ona cenjena društva »Zveze narodnih društev«, katera nam še niso javila svo- jega poseta, naj to store čim prej, da se jim preskrbi vse potrebno, glede postrež- be.

Natančen vpored slavnosti se objavi prihodnjič.

Na zdar! Odbor »Sokola«.

Zveza narodnih društev.

Veselica »Slovenske Čitalnice« v Ce- rovem 16. t. m. je prav dobro skončala in uspeh je kakor v moralnem, tako v ma- terijalnem oziru povoljen. Ako se pomisli, da je to društvo del časa počivalo in da

ni bilo čuti del časa nobenega glasu o njem v javnosti, se zdi vsakomur sedaj, ko opazuje to redno in marljivo delovanje Čitalnice, katero se zrcali v javnih nasto- pih in prireditvah, da si je tačas društvo nabiralo moči, s katerimi zdaj tako lahko premaga razne ovire. Neustrašeno na- prej po tej poti, mladina! Čez čas pa lah- ko priredi Čitalnica v Cerovem zopet ta- ko veselico vsemu pouk in razvedrilo! Do tedaj pa na svidenje v prijaznem Ce- rovem!

Veselica, katero je priredilo »Bralno društvo« v Oseku, v nedeljo je prav do- bro uspela. Občinstva je bilo razmeroma še precej na neprevelikem veseličnem prostoru. Na vspehu je bilo petje, dve deklamaciji in tridejanska veseloigra. Pevske točke so nad vsako pričakovanje dobro uspeli. Kdo bi si pa tudi mislil, da se goji v zapuščenem Oseku s tako unemo in vstrajnostjo i narodna i umetna pesen. Vrstila sta se domači mešan zbor in moški zbor. Odč. Kosovel Katarina je deklamo- vala mično Gregorčičevo »Prstane«, pod- predsednik Vovk Alojzij je nastopil v kras- ni bolgarski narodni noši in deklamoval s takim ognjem »Biser«, da so bili vsi pre- pričani, da gre razdražen Bolgar nad Tur- ka, ki mu je vse vzel in pobil. Tudi z igro je lahko vsak zadovoljen. V Oseku pa taki diletantski talenti. Vsi od kraja, Fagane- ljeva kot mati, Vovk kot oče, Kosovelova kot hči, Rijavčeva kot dekla, Batič kot ženin in Volčič kot hlapec in tudi druge manjše vloge, vsi so bili na svojem mestu in igra je vzbudila med občinstvom mno- go prav pristranskega smeha. Po igri je bilo srečkanje za štiri vrednostne dobitke. Društvo je s svojo prireditvijo pokazalo, da deluje in napreduje in vsak mu mora želeeti le kar največ uspehov. O priliki pa nasvidenje v Oseku! T. B.

»Stadkostil zakonskega življenja«, tak je naslov tridejanski igri, katero bodo pro- izvajali diletanti pevskega in bralnega društva »Napredek« v Gor. Vrtoj- bi na binkoštni pondeljek dne 31. maja. Kakor se čuje, bo pri tej veselici veleza- nimiv program in zato je že sedaj opo- zorjeno občinstvo na to veselico. Društvo si je letos nabavilo nov oder, sploh dela v vsakem oziru čast svojemu imenu »Na- predek«, zato zasluži, da se ga podpre na dan 31. maja. Natančni vpored se objavi pravočasno!

»Čitalnica« v Prvačini je imela 16. t. m. občni zbor, pri katerem je bil iz- voljen za predsednika župan g. Fr. Fur- lani, za tajnika nadučitelj g. J. Orel in za blagajnika A. Sušmelf.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Dopust vojakom za časa žetve. — Vojno ministerstvo je odločilo, da se za letošnje leto za čas žetve podeli dopust 4—6 tednov 47000 vojakom, ki služijo ak- tivno v vojski. Dopust morejo dobiti si- novji malih posestnikov, ki so za čas žetve doma neobhodno potrebni. Kdor torej ho- če, da dobi sina domov za omenjeni čas, naj pošlje prošnjo na oni polk, pri katerem sin služi; priložiti je treba prošnji spriče- valo županstva, ki potrdi, da se prosilec bavi s kmetijstvom ter da res potrebuje sina doma za časa žetve. Brez takega spričevala se ne ozira na prošnjo. Vojaki s takim dopustom imajo znižane cene na železnici. Prizadeti naj se s prošnjami po- žurijo.

Gospodarski poduk v nemški armadi. — Vojaki v Nemčiji se ne učijo samo ko- rakati in streljati. Preteklo zimo so dobili oni, ki služijo drugo in tretje leto, še šolo za poljsko gospodarstvo. Tu se učijo, ka- ko treba delati na polju in v hiši. Za učitelje so odločeni ljudje, ki imajo dosti go- spodarskega znanja ter so stvarno izvež- bani. Glavna skrb je, da bodo mogli ono, kar slišijo, kasneje v resnici uporabljati. Zato govorijo najprvo o eni reči, da jih vojaki dobro razumejo, potem izprašujejo sedaj jednega sedaj drugega o vsem, kar so jim razlagali. Vojaki morajo odgovarja- ti. Na razpolago so tudi razna orodja in priprave in uči se jih, kako se je posluževati tega orodja. Podučuje se jih tudi o tr- govini, industriji in drugih panogah na- rodne gospodarstva, seveda toliko, da dobijo nekaj pojma o teh rečeh ter kako se kak posel vrši. Glavni namen je, da se vojak v času službe ne odtuji kmetkemu

delu, marveč se vrne domov z razširjenim znanjem in povečano ljubeznijo do kme- tovanja. Učitelji jim ob vsaki priliki razla- gajo, kako važno je kmetijstvo v življenju države, kako lepo življenje na vasi in ka- ko je poljedelski poklic pred vsemi dru- gimimi najboljši in najsrečnejši.

Izvozni trg v Gorici. — Včeraj je bilo na izvoznem trgu 850 kvintalov črešenj po 16 K kvintal; 10 kvintalov špargljev po 76 K kvintal; graha 20 kvintalov po 44 K kvintal.

Artillerijski konj bo na prodaj na ži- vinskem trgu 27. t. m. ob 10. dop.

Pozor! Slov. občintvu se uljudno na- znanja, da je otvorila trdka Kerševani & Čuk, podružnico v Semeniški ulici št. 8. Tamkaj so na prodaj različni šivalni stroji, dvokolesa in samokresi. Več v oglasu, ki ga priobčimo v četrtek.

Izkaz posredovalnice slovenskega tr- govškega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprjeme se: 5 knjigovodij, 1 kontorist, 1 poslovodja, 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 4 pomoč- niki manufakturne stroke, 1 pomočnik ga- lanterijske stroke, 3 blagajničarke, 6 pro- dajalk, 1 učenec, 1 učenka. Službe išče: 3 knjigovodje, 2 kontorista, 1 poslovodja, 1 potnik, 27 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 3 pomoč- niki manufakturne stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 10 konto- ristin, 6 blagajničark, 13 prodajalk. Po- sredovalnica posluje za delodajalce in čla- ne popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

I. slovensko društvo perotninarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Lju- bljani priredi v soboto dne 5. junija 1909 ob 8. uri zvečer v dvorani »Mestnega do- ma« v Ljubljani javno predavanje o perot- ninarstvu, opremljeno z zanimivimi skio- piskimi podobami, ter drugi dan to je v nedeljo dne 6. junija 1909 ob 1/2 10 uri zjutraj v hotelu »Ilirija«, kolodvorske uli- ce št. 22 v Ljubljani svoj III. redni občni zbor.

Nepovoljni položaj nemške industrije. — Iz nekega poročila c. in kr. generalne- ga konzula v Hamburgu posnemamo: »Nepovoljni položaj nemške industrije se tekom meseca marca t. l. nikakor ni iz- boljšal, nasprotno, namesto pričakovanih boljših gospodarskih razmer prihajala so le poročila o neprestanem poslabševanju ter so posebno rudo- in premogokopi več- krat prisiljeni bili, še več delavcev odslo- viti. Trg in kupčija z železnino ter s pre- mogom in koksem pa bila vse poprej ne- go dobra.

Delavstvo je v obupnem položaju. Stavbena obrt, plovba po morjih in rekah je bila zaspala, počivala je; kovinska in- dustrija brez življenja, brez zaslužka. Edi- no nekateri izdelki modernih oblek, perila in klobukov so bili živahnejši, ali tudi v teh mnogo slabši proti marcu 1908.

Odpuščanje delavstva in upeljave po- manjšanih dni so na dnevnem redu. Vsled splošne gospodarske depresije je nazadovala tudi trgovina z inozemstvom. Plovna družba Hamburg-Amerika za 1908 sploh ni izplačala nobenih dividend, ona Srednje morje — New York pa tudi s pomočjo vsih povišanih prevoznih tarifov ni mogla pomagati svojim akcijam do bo- ljega življenja.

Politični pregled.

Volitve na Štajerskem. — V volilnem okraju slov. trgov na Sp. Štajerskem je bil izvoljen včeraj dr. Kukovec.

V proračunskem odseku drž. zbora je poljedelski minister izrekel željo, da bi se rešilo vprašanje o razločitvi zemljišč.

Naznanil je tudi zakonito ureditev vprašanja kolonov na Goriškem.

Državni zbor bo sklican zopet na dan 3. junija t. l.

Znani poslanec Wolf je na shodu v Li- bereah v nedeljo rekel, da kakor Avstrija ni mogla preprečiti ujedinenja Italije, ta- ko ne bo mogla preprečiti ujedinenja Ju- goslovanov izven Avstrije event. proti Avstriji. Aneksija Bosne je prvi korak k temu cilju.

Davek na samce. — V prorač. odseku je omenil Bilinski med drugimi davki tudi davek na samce: povišal bi se dohodninski davek osebam, ki nimajo za nikogar skrbeti, za 15%, onim, ki imajo skrbeti za jednega, pa za 10%. — Pa menda ne bo nič iz tega.

Razne vesti.

Zadruga voznikov v Trstu. — I. občni zbor se je vršil v Lonjerju ob veliki ude- ležbi. Predsedoval je dr. Mandič. Sklenil se je pristop k Zvezi slov. zadrug v Lju- bljani. Za predsednika je bil izvoljen An- ton Pertot iz Lonjerja.

V Trstu so pogorela lesna skladišča tvrdke Segre in Mosconi pod Škednjem, Škode je okoli 250.000 K.

Letošnje velike cesarske vaje se bo- do vršile na zapadnem Moravskem; ude- leži se jih prvi in drugi vojni zbor ter del devetega vojnega zbora.

Lahi iz Vicenze so napravili izlet v Trst. Ko so prišli, je kričalo več vročih tr- žaških irredentarijev: Evviva Italia in Evviva Oberdank. Nekaj teh kričačev so zaprli.

Milijonarka in šofer. — Eliza Berdol, hči bogatega pivovarnarja Lowisa v Phi- ladelphiji se je skrivoma poročila s šo- ferjem Albertom Hall. Postala je polno- letna in dobila je od očeta 2 milijona dola- rjev (10 milijonov kron). Sorodniki so proti temu zakonu.

»Srbska republika«. Pod tem naslo- vom je začel v Belemgradu izhajati nov list, ki namerava postati sredotočje vseh republikanskih stremeljenj v srbskih deže- lah. Zato namerava vlada predložiti skup- ščini v bodočem zasedanju načrt novega tiskovnega zakona, ki bi dovoljeval brez- obzirno zatiranje vseh protidinastičnih ča- sopisov in bi določal visoke kazni za pro- tidinastično propagando.

(Dalje na četrti strani.)

Naznanilo. — Na razna vprašanja slav- nega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči pravo plzensko pivo »prazdroj« v Gorici v hotelskih restavracijah, in sicer:

v hotelu »Pri pošti«
»Union«
»Pri zlatem jelenu«
»Tri krone«

ter da ga oddajam na debelo iz zaloga v sodčkih po 100, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

A. I. Pečenko,

zalagatelj za Goriško Gradiščansko v Gorici, tek. Josipa Verdi 26/28.

N. B. — Kdor pije plzensko pivo pri »Zlatem jelu« prispeva 25 vinarjev pri hektolitr za »Dijaško kuhinjo«.

udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Korcu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi- nejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo- brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Naznanilo.

P. n. gg. odjemalcem tvrdke

JOSIP PICH

se uljudno naznanja, da se preseli s 1. junijem na

TRAVNIK št. 23

kjer je bil prej usar

Ob tej priliki se bode razprodajalo od 15. maja do 20. julija vse blago za 20% in 50% ceneje.

Šolstvo v Belgiji. — V Belgiji vladajo klerikalci baš 25 let t. i. od 1884. naprej. Ko so nastopili vlado, so se takoj vrgli na šolstvo, ki je bilo takrat popolnoma državno in od cerkve docela neodvisno. Klerikalci v Belgiji so od 1884. pa do 1901. l. tako »izpolnili« šolstvo, da je bilo po uradni statistiki leta 1901 nič manj ko 267 občin že čisto brez šole, nadalje so zaprli 833 osnovnih šol, 184 otroških vrtec in 1225 nadaljevalnih šol, iz službe so odpustili 1500 učiteljev, na novo so pa nastavili 3022 »zanesljivih« učiteljev in učiteljic, katere so odgojili na samostanskih šolah v »umstveni in moralni« pokorščini. Če se občine protivijo prevzeti klerikalne šole na svoj račun, je vlada k temu prisilila na ta način, da jim podeljuje državne podpore (iz davčnega denarja). Na ta način uživa državno podporo proti volji občin 833 klerikalnih šol. Tako je štela Belgija leta 1901 nič manj ko 2242 klerikalnih šol s 5433 klerikalnimi učitelji in učiteljicami, kateri svojih učencev mnogokrat niti čitati in pisati ne nauče.

In kaj je pridobila cerkev v tej dobi klerikalne vlade? Leta 1880. je bilo v Belgiji 1559 samostanov s 25 tisoč 462 nunami in menihi, leta 1900 je pa naraslo število samostanov na 2221 s 37.684 nunami in menihi, ki so fitali premoženja v skupni vrednosti 1.035.346.000 frankov, ali približno toliko kron! Vrh tega so pa ti samostani imeli še ogromno premoženje v hotelih in raznih podjetjih, ki je vodilo tuje osebe na samostanski račun.

In vkljub temu so dnevi klerikalne moči in slave v Belgiji že šteti, njih večina v parlamentu znaša še komaj par glasov in pri prihodnjih volitvah padejo.

Amerikanski roparji. — V državi Washington je napadlo šest roparjev nočni brzovlak. Ko so zvezali osobe lokomotive, so odvezali lokomotivo in poštni voz od ostalih vozov in jo popihali z lokomotivo dalje. Vplenili so dragocenosti in vrednosti stvari za 100.000 kron in mnogo denarja. Pozneje so zapustili s svojim plenom še lokomotivo, ki je v svoji nadaljnji poti zadela ob osebni vlak, v katerem je vsled tega 12 oseb težko ranjenih.

Črna roka zopet deluje. — Italijanska banditna družba, tako zvana »črna roka« je umorila policijskega detektiva Poggio Puccia v New Yorku. Ta detektiv je imel postati v kratkem naslednik policijskega poročnika Petrosinija, katerega je tudi ugonobila »črna roka«.

Dobro idoča gostilna v trgu na deželi se odda v najem pod ugodnimi pogoji.

Zglasiti se je do 1. junija,
naslov pove upravništvo.

Razpis službe.

Občina Devin razpisuje
službo obč. stražnika z letno
plačo 300 kron.

Prosileci naj se oglašijo
pismeno pri županstvu v De-
vinu do 31. maja t. l.

Županstvo občine Devin

dne 22. maja 1909.

Župan: Pahor.

SUKNA

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian tvornica
za sučino

v Humpolcu na Češkem

Tvorniške cene. Vzorci franko.

Jako ugodna prilika!

V Solkanu št. 110 prodaja se hiša
v kateri se nahaja že več let dobro-
vpeljana gostilna s krasnim vrtom in
gozdom.

Nadalje 1 obzidana ograda v sre-
dini Solkana na jako obzornem pro-
storu in 1 ograda takozvana »kloster«
tudi obzidana z velikim poslopjem in
krasnim razgledom.

Natančneje pojasnila se dobé pri
lastniku A. Mozetiču v Solkanu št. 110.

Varstvena znamka: „šidro“
Einiment. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšo
sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno
80 vin., K 1'40 in 2'— se dobi po
vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako
priljubljenega domačega zdravila se je
posluževati le originalnih steklenic v
skatljah z našo varstveno znamko „šid-
rcem“ ker le tako je zagotovljeno, da
je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
K „štatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5. rova.
Dnevno razpisljanje.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907.
se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, Stalne večje vloge z
enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojil-
nica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na var-
ščino ali z zstave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku
99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila:
1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš:
112.328-—

Elektr. Patent
G.m.b.H.
BERLIN W. 66, Wilhelmstr. 43

Zastopnik
za Primorsko in Istro
GORICA
E. Levstik, Tekališče Frana Josipa I. št. 41.

NOVOST! Vsak lahko proizvaja elektriko sam, in
sicer s pomočjo Nitroin-Patent Elementa, s katerim se na-
pelje električno razsvetljavo v stanovanju, delavnici,
vile, hiše itd. Ta element žene ventilatorje in različne
male motorje: polni akumulatorje in baterije. Priprava
način uporabe. — Nevarnost izključena. — Pripraven in
cenen obrat. Naprava se vrši na pripravi način. — ne
da bi se poškodoval zid ker ni treba prevrtati sten.

Taka električna naprava je vsakomur, ob vsakem
času na ogled.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na M stnem trgu št. 22

v Ljubljani.

Srebrna svetinja na svetovni razstavi v Parizu l. 1900. Srebrna svetinja na dunajski razstavi 1902.

Najbolji škrop

GLANCINE

Fritz Schulz ml.

akc. družba v Eger in na Lipskem.

Glanzine daje najlepše perilo.

Denar prihrani, kdor kupi izdelovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo

izbero pohištva vseh slogov za

vsak stan, priprostoga in naj-

sinejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
podobe na šipe in platno, ogledala,
zina in platno.

Phanola

je nek aparat, ki se ga prislavi h glasovirju, da zamore vsak — tudi
oni, ki se ne razume prav nič na glasbo — igrati kakoršenkoli komad
prav zivrstno.

Dotični aparat je na ogled
in tankaj daje tudi potrebna
pojasnila za stopnik in za-
agatelj

Rajmund Kren

Gorica, Via Teatro.